

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว

FACTORS RELATED TO HEALTH PROMOTING BEHAVIORS AMONG PATIENTS WITH CONGESTIVE HEART FAILURE

เสาวลักษณ์ ท้ามาก 4937112 RAAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อรสา พันธุ์ภักดี, พย.ค., กุสุมา ภาววัฒนสัมฤทธิ์, ปร.ค., พิศสมัย อรทัย, ค.ค. (วิทยาลัยการศึกษาศึกษา)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 100 ราย ที่มารับการตรวจรักษาที่คลินิกโรคหัวใจ แผนกผู้ป่วยนอก วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ แบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลว แบบสอบถามการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลว แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลว และแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=91.91$, $SD=6.97$) การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลวอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=43.17$, $SD=5.74$) การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=25.84$, $SD=5.68$) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=200.19$, $SD=21.91$) และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลวอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=46.42$, $SD=6.95$) และผลการวิจัยยังพบว่าความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.438, 0.324, 0.489$ ตามลำดับ) การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = - 0.205$) อธิบายได้ว่าถ้าผู้ป่วยมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลวมาก มีการรับรู้ประโยชน์ของการกระทำพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลวในระดับมาก จะทำให้ผู้ป่วยมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ดีด้วย นอกจากนี้ถ้าผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลวมีการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลวน้อยลง จะทำให้ผู้ป่วยมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพดีขึ้น

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลวมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ ช่วยส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีความมั่นใจและเห็นประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งช่วยลดอุปสรรคที่จะขัดขวางการทำพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเมื่อมีภาวะหัวใจล้มเหลว

คำสำคัญ: การรับรู้ประโยชน์/ การรับรู้อุปสรรค/ สมรรถนะแห่งตน/ ภาวะหัวใจล้มเหลว/ พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ

FACTORS RELATED TO HEALTH PROMOTING BEHAVIORS AMONG PATIENTS WITH CONGESTIVE HEART FAILURE

SAOWALUX THUMMAK 4937112 RAAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: ORASA PANPAKDEE, DNS., KUSUMA

KHUWATTHANASAMRIT, Ph.D. (Nursing), PISAMAI ORATHAI, Ph.D. (Educational Research Methodology)

ABSTRACT

This research was conducted to study the factors related to health behavior among patients with congestive heart failure. Pender's Health Promotion was used as the research framework. Purposive sampling was used to select 100 patients with congestive heart failure from the cardiology clinic, out-patient departments of Bangkok Metropolitan Administration Medicine College and Vajira Hospital. The following instruments were used to collect the data: the demographic data assessment form, the knowledge of health promoting behavior questionnaire, the perceived benefits and perceived barriers from health promoting behavior with heart failure questionnaire, the perceived self-efficacy with heart failure questionnaire, and the practiced health promoting behaviors with heart failure questionnaire. Data were analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The findings of this study showed that the respondents had a very high level of knowledge of health promoting behaviors ($\bar{x}=91.91$, $SD=6.97$), a high score of perceived benefits from health promoting behavior after heart failure ($\bar{x}=43.17$, $SD=5.74$), a moderate score of perceived barriers from health promoting behavior after heart failure ($\bar{x}=25.84$, $SD=5.68$), a very high score of perceived self-efficacy with heart failure ($\bar{x}=200.19$, $SD=21.91$), and a high score of practiced health promoting behaviors ($\bar{x}=46.42$, $SD=6.95$). In addition, the results revealed that knowledge about health promoting behaviors, perceived benefits in health promoting behavior, and perceived self-efficacy were positively related to perceived health promoting behaviors with heart failure at a 0.01 level of statistical significance ($r=0.438$, 0.324 , 0.489 respectively). The item: perceived barriers to health promoting behavior, was negatively related to practiced health promoting behavior with heart failure, at a 0.05 level of statistical significance ($r=-0.205$). It could be explained that patients with congestive heart failure who have a very high level of knowledge of health promoting behaviors would contribute to the perceived benefits in health promoting behaviors, and reduce perceived barriers in health promoting behavior with heart failure. In addition, patients were highly confident in their self-efficacy in health promoting behavior, so they had a high level of practiced health promoting behavior.

The findings of this study suggest that there is a benefit in promoting knowledge regarding proper health behaviors among patients with congestive heart failure, in order to improve perceived benefits, self-efficacy and reduce perceived barriers.

KEY WORDS: PERCEIVED BENEFITS/ PERCEIVED BARRIERS/ SELF-EFFICACY/ CONGESTIVE HEART FAILURE/ HEALTH PROMOTING BEHAVIOR

140 pages